

Asociația pentru Pensii Administrate Privat din România

www.apapr.ro

Romania 2010: Probleme si solutii in sistemul de pensii

Dr. Crinu ANDANUT

Presedintele APAPR

Asociatia pentru Pensii Administrate Privat din Romania

Director General

Allianz-Tiriac Pensii Private

Despre APAPR

- 18 membri: 13 administratori de fonduri de pensii + 5 banci depozitare = aproape 100% din piata de pensii private
- 5 milioane de participanti la fondurile de pensii (pII + pIII)
- APAPR este membru cu drepturi depline in EFRP si FIAP
- **Credem in:**
  - etica profesionala, transparenta, eficienta, protejarea intereselor participantilor si membrilor nostri
- **Actionam pentru:**
  - informare, educare financiara si pensii mai bune pentru romani!

Agenda

- 1) **Problema:** sistemul public de pensii, bomba cu ceas
- 2) **Solutia:** pensiile private, rezultatele la zi
- 3) **Dilema:** de ce nu sustinem solutiile existente?
- 4) **Prioritatile imediate** ale pensiilor private

1. Problemele sistemului public de pensii

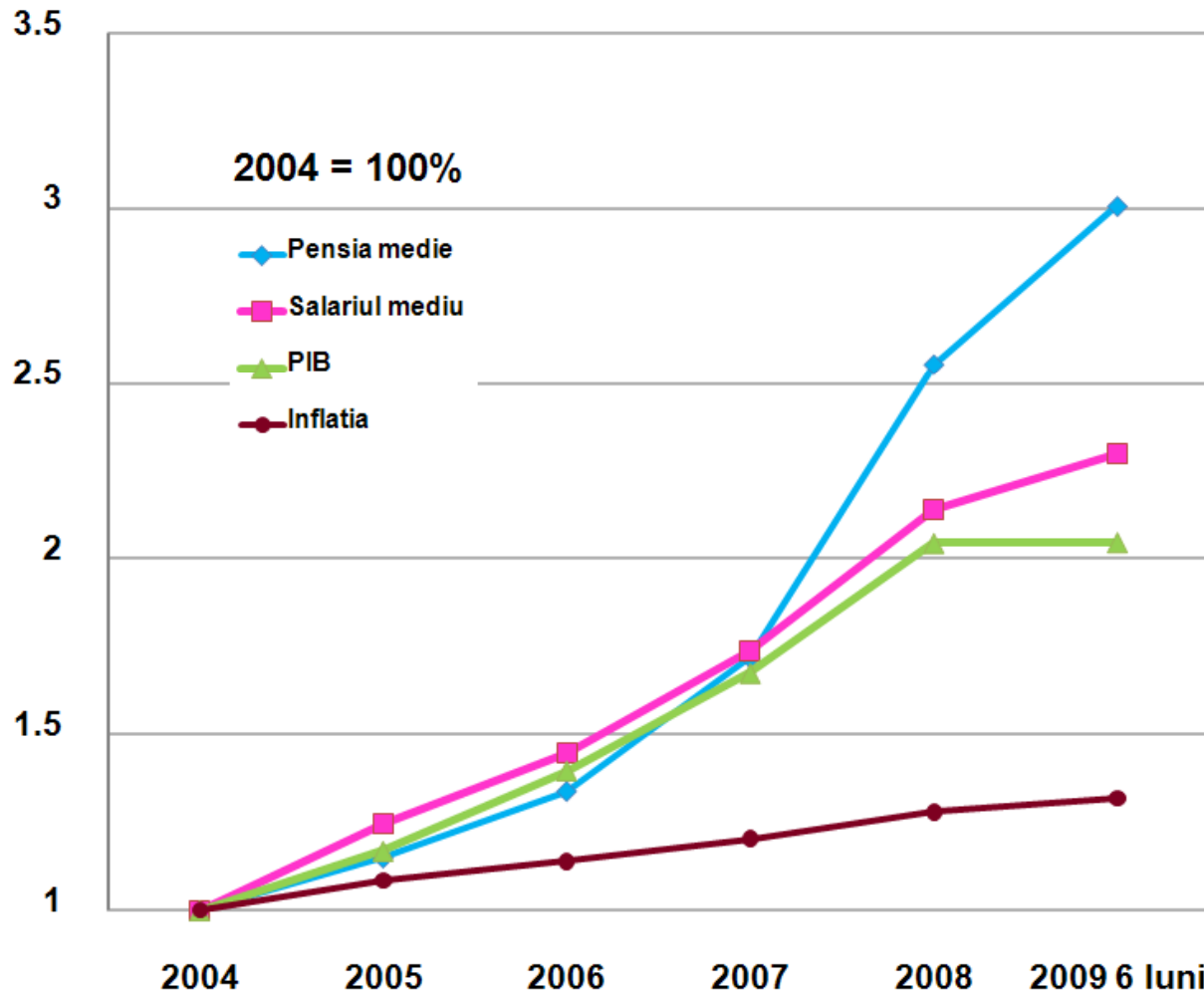
Probleme cronice:

- Raportul salariați / pensionari:
- 3,3 / 1 in 1990, 0,94 / 1 in 2009, 0,4 / 1 in 2050
- Pensionarea anticipată (înainte de limita de vârstă):
- 27,7% din totalul pensionarilor în 1990, 34% în iunie 2009;
- Pensionarea anticipată și/sau fără stagiu complet de cotizare:
- 54,9% în 1990, 59% în iunie 2009;
- Pensionarea cu limita de vârstă + stagiu complet:
- 41% din total (2009)
- Abuzul de “portite”:
- - 1 din 5 pensionari este “invalid” (2009),
- - vârsta medie reală de pensionare este de 54 de ani, deși vârsta limită este 58 ani 8 luni (femei) și 63 ani 8 luni (barbați);

=> Deficite cronice acumulate de bugetul public de pensii!!

Problema acuta: cresteri de pensii **nesustenabile economic**, in ultimii ani:

Nota de plata: deficit de 15% pentru bugetul public de pensii in 2009, adica peste 1,5 miliarde de euro.

Si totusi....:

- Romania are printre cele mai reduse pensii de stat din Europa, precum si una dintre cele mai reduse rate de inlocuire (raportul pensie:salariu);
- Aproape 3,9 mil. pensionari au sub 1.000 lei/luna (adica 81% din total). Doar 44.000 de pensionari au peste 2.000 lei/luna (adica 0,9% din total);
- Desi pensiile sunt foarte mici, economia si bugetul nu pot sustine niveluri superioare. Deja pensiile sunt mai mari cu circa 20% decat pot finanta economia nationala si bugetul public de pensii;
- Fara subventiile de la bugetul de stat si fara o reforma urgenta, bugetul public de pensii nu ar mai avea bani pentru plata pensiilor! (Guvernul Romaniei, oct. 2009);
- “Garantiile” sistemului public: la 1 leu contribuit, primesti pensie 0,25 de bani, adica un randament nominal de -75% (Cartel Alfa, oct. 2009)

2. Solutia pensiilor private, rezultate la zi

Avem o solutie complementara: pensiile private!

- 5 milioane de participanti, active nete de 2,2 mld. lei, administrate responsabil, profesionist, profitabil:

Randamentul mediu ponderat al tuturor fondurilor de pensii private	Pilonul II obligatoriu	Pilonul III facultativ
Anul acesta, primele 9 luni (31.12.2008-30.09.2009)	13,61%	12,97%
In ultimul an (30.09.2008-30.09.2009)	17,40%	13,18%
Media anualizata de la lansare* si pana in prezent	15,00%	7,62%
Inflatia anualizata in aceeasi perioada	4,84%	6,48%
Randamentul real (peste rata inflatiei) anualizat, de la lansare* si pana in prezent	9,70%	1,08%
<i>*Pilonul II s-a lansat in luna mai 2008, iar pilonul III in luna mai 2007</i>		
Sursa: APAPR		

Primul an de criza: rezultate investitionale excelente

- Pilonul II, in perioada aug.'08-aug.'09 (un an de criza): randament mediu de **15,53%**, peste toate instrumentele cu venit fix, in care investesc 90%-95% din active:
  - titluri de stat: **11,8%**;
  - obligatiuni municipale: **14,3%**;
  - obligatiuni supranationale: **10,6%**;
  - obligatiuni corporative: **10,3%**;
  - depozite bancare: **13,2%**.

=> 2008-2009: avem printre cele mai bune randamente investitionale din Europa si din lume!

Avem o solutie complementara, dar nu o incurajam:

- Inghetarea contributiilor la PII la 2% in 2009, perspective incerte in 2009 (in pofida acordurilor cu FMI / BM / UE);
- Cea mai redusa contributie la un sistem de pensii private de tip pilon II din intreaga lume;
- Amenintarea constanta cu alterarea si destabilizarea sistemului, in dezavantajul participantilor (absurda “garantie lunara la inflatie”, etc.);
- Pilonul III: deductibilitate foarte redusa (cea mai mica din Europa) si cu regim incomplet;
- Pensii private in PIB: 0,18% Romania, 4,7% Slovacia, 5,2% Cehia, 9,6% Ungaria, 11% Polonia, 63,4% media OECD.

3. Dilema: de ce nu sustinem solutiile existente?

Lipsa de sustinere politica a pensiilor private deriva din lipsa de cunoastere si interes a marelui public:

- Romanii, printre cei mai optimisti europeni privind viitorul pensiei de stat (Eurobarometru, mai 2009: 48% optimism, fata de 34% media UE)
- 50% din familiile din Romania nu reusesc sa economiseasca deloc (studiu BNR, sept. 2009);
- 67% din populatia urbana a Romaniei nu economiseste deloc si nici nu are rezerve (studiu IRSOP pentru BCR BpL, sept. 2009);
- INS: Daca nu luam in calcul productia agricola de autoconsum, cetateanul roman "mediu" nu isi poate permite sa economiseasca (cheltuielile lunare > veniturile lunare);
- **Pentru toate cazurile de mai sus, Pilonul II este unica sansa si speranta disponibila de economisire!**

4. Prioritatile imediate ale pensiilor private

... in lucru si asteptate in perioada urmatoare:

- Prelungirea derogarii investitionale in titluri de stat (2009);
- Fondul de Garantare (2010);
- Revizuirea legislatiei, inclusiv multifonduri PII (2010);
- Legea de plata a pensiilor private (2011);
- Introducerea multifondurilor (2012);

... intre timp...:

(?) Pilonul II: Revenirea la calendarul initial de contributii + cresteri accelerate ulterior;

(?) Pilonul III: Clarificarea problemelor legate de deducerea fiscala + majorarea deducerii.

APAPR

Asociația pentru Pensii Administrate Privat din România

www.apapr.ro

Va doresc, ne doresc: un 2010 (mai) linistit!

crinu.andanut@allianztiriac.ro

www.apapr.ro